

КЕРІВНИЦТВО З ЕТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШІ І ДАНИХ В ОСВІТІ

На сторінці видавничого бюро ЄС оприлюднене «Керівництво з етичного використання штучного інтелекту та даних у викладанні та освіті для педагогів».

Документ підготовлений генеральним директором Європейської Комісії з питань освіти, молоді, спорту та культури і призначений для вчителів, керівників закладів освіти та освітніх фахівців. Це видання стало стратегічною відповіддю на стрімку експансію генеративного штучного інтелекту та набрання чинності Законом ЄС «Про штучний інтелект». Попередня версія видання, яка вийшла у 2022 році, лише окреслювала потенціал цієї технології, а нинішній документ фокусується на практичній реалізації етичних принципів ШІ у світі, де він став повсякденним інструментом навчання. Документ структурований за трьома основними напрямками: правовий контекст, етичні вимоги і практичне упровадження. Огляд питань правового та регуляторного фундаменту базується на синергії регламенту про захист даних (GDPR) та закону про ШІ (EU AI Act). Настанови чітко класифікують освітні ШІ-системи як такі, що мають

високий рівень ризику, оскільки вони безпосередньо впливають на майбутнє молодих людей. Особлива увага приділяється прозорості алгоритмів оцінювання та недопущенню автоматизованого прийняття рішень без участі людини. При визначенні ключових етичних вимог Європейська комісія зосереджується на шести стовпах етичного використання ШІ в освіті: 1) людський нагляд (вчитель залишається центральною фігурою, яка має право вето на будь-яке рішення ШІ); 2) технічна надійність і безпека (захист від кіберзагроз та передбачуваність результатів); 3) конфіденційність (жорсткий контроль за тим, як збираються та використовуються дані здобувачів освіти); 4) прозорість (розуміння того, як саме система формує рекомендації чи відповіді); 5) різноманітність та недискримінація (усунення упереджень, які можуть бути закладені в навчальні дані ШІ); 6) суспільний добробут (підтримка критичного мислення та креативності, а не заміна їх автоматизацією). Щодо практичної цінності та інструментарію, то важливо коректно працювати з набором контрольних запитань і сценаріїв. Для цього пропонується використовувати набір запитань для самоперевірки: чи сприяє цей чат-бот інклюзії; чи не обмежує він творчість учня; як довести логіку використання адаптивних платформ. Окрема увага приділена «ШІ-грамотності», оскільки сучасний педагог має не просто вміти користуватися інструментами, а й розуміти їхню природу, виявляти «галюцинації» нейромереж та навчати учнів відповідальному промпт-інжинірингу. Документ фактично є дієвою дорожньою картою, що здатна знизити недовіру до технологій, замінивши її усвідомленим підходом, де ШІ виступає як підсилювач людських здібностей, а не їхня заміна й гарантуючи захист фундаментальних прав людини в цифровому середовищі.

Детальніше:

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f692aa0b-17a7-11f1-8870-01aa75ed71a1>, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/7967834>

Фото: скріншот

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_ЄС #НРАТ_ШтучнийІнтелект #НРАТ_ВідкритіДані
#НРАТ_Науковцям_новини #НРАТ_Освітянам_новини
#НРАТ_АкадемДоброчесність

2026-04-03

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів